

90 ár síðan tjóðsangurin varð yrktur:

Tjóðsangurin varð yrktur í Føgrulíð

– Pápi yrkti ikki »Mitt alfagra land« sum tjóðsang, men fólk tóku hann spakuliga til sín og í dag verður hann roknaður sum tjóðsangurin. Tó fyriliggur ongin avgerð um, at júst hesin sangurin skuldi verða tjóðsangur. Eitt drúgvtt tíðarskeið var »Eg oyggjar veit« hjá Fríðriki Petersen roknaður sum tjóðsangurin, men so knappliga kom sangurin hjá pápa at standa sum nummar eitt í Songbók Føroya Fólks. Ella sangbókina, ið vit kallaðu hana, sigur 84 ára gamli Jóhannes av Skarði, sum hevur latið Landsbókasavninum frumritið til sangin

JUSTINUS EIDESGAARD

Hósadagin vóru 90 ár liðin síðan Simun av Skarði yrkti sangin »Mitt alfagra land«. Í hesum sambandi skipar Landsbókasavnið fyri eini framsýning um tjóðsangin. – Í 1906 var pápi í Føgrulíð og í januar var skeið á skúlanum og tí er ongin ivi um at sangurin varð yrktur í Føgrulíð, sigur Jóhannes av Skarði, sum er sonur Simuns.

Lat okkum flyta okkum 90 ár aftur í tíðina. Í 1906 stóðu háskúlahúsin í Føgrulíð á vestursíðuni á Børðoyinni, beint yvir av Lørvík og syðra enda av Kallsoynni. Útsýnið úr Føgrulíð hevur verið frálíkt. Gøtunestindur, leirvíksfjallin Sigatindur og Leirvíksfjall og fuglfjarðarfjallini við Blábjørg við blánandi longest burturi, eru bæði. Vakri grøni Galvurin, suðurendin á Kallsoynni, við øllum seiðinum kókandi í rákinum og fuglinum uppi yvir, hevur givið íblástur til eina yrkjandi sál. Tøttu tindarnir á Kallsoynni, sum ganga heilt út í hav, heilt norður undir vøðingina, er ein tann vakrasti parturin av Føroyum. Eldhavið á vesturhiminnum um summarið fær sjálvt ta kaldastu menniskjuna at orna. Um veturin er myrkt og sólin roðar bert tindarnar kring Føgrulíð. Ódnirnar koma dundrandi suður gjøgnum Kallsoyarfjørð og Djúpini.

Samanlagt er tað als ikki so í ógild at íblásturin til okkara tjóðsang er komin úr Føgrulíð. Yrkjarin hevur sit íð á fremsta beinki og skoðað okkara náttúru og innan úr sær sjálvum hevur hann síðan flættað tað menn-

iskjansliga í sangin. Ríkaður av spirandi tjóðskaparkensluni og mannakera háskúlaandanum úr eitt nú Askov.

– Pápi setti seg ikki niður at yrkja ein tjóðsang. Tað var eftirtíðin sum tók sangin til sín og gjørdi hann til tjóðsang. Eg tosaði ikki nógv við pápa um umstøðurnar, tað sangurin varð yrktur, men eg haldi sjálvur, at talan er um ein góðan sang, sigur Jóhannes av Skarði.

Jóhannes hevur havt frumritið til tjóðsangin um hendur. Men í 1992 læt hann, sum tann mentamað-

ur hann er, Landsbókasavninum sangin í varðveitslu. Nú er so frumritið eisini ogn hjá øllum føroyingum.

Umframt upprunartíð til tjóðsangin, er eisini upprunartíð til lagið við á framsýningini. Tað er Petur Alberg, sum í 1907 gjørdi lagið. Av øðrum sum er við á framsýningini eru ymiskar tydingar av tjóðsanginum. Tjóðsangurin er tyddur til danskt, týskt, enskt og íslenskt.

Simun av Skarði hevur kallað sangin: »Mitt alfagra land« men millum manna hevur hann heitið av fyrstu

84 ára gamli orðabókartjórin, Jóhannes av Skarði, sonur Simuns, hevur latið Landsbókasavninum upprunartíð til okkara tjóðsang. Nú er eisini ritið ogn allra føroyinga. Mynd: Kalmar

regluni í sanginum. Hann varð fyrstu ferð sungin alment á konsertini í teatursalinum í Havn 2. júlídag 1907. Lagið var tað spildurnytt.

Beinanvegin eftir nýggjár tók blaðstjórin á Tingakrossi,

Kristin í Geil, og prentaði sangin. Í Tingakrossi var eisini konsertin ummæld:

»De tvende Musikforeninger »Tjaldur« og »Ljómur«, der med deres aarlige Koncerter snart er det eneste Lyspunkt i vor Bys to-

tale Fattigdom paa offentlige Forlystelser, lod selvsagt ikke Julen gaa hen uden en vokal og instrumental Underholdning med paafølgende Dans i Teatersalen...

At programmet ... fandtes to originale færøske kompositioner til Tekst af Hr. Simun av Skarði ... megen Applaus blev ogsaa de to nye færøske melodier af J. Waagstein og P. Alberg til Del ...

Man tør sikkert vente, at vor unge energiske Sangforening til sine kommende Præstationer stedse vil forøge sit nationale Repertoire, der jo uden Sammenligning viser sig at staa Tilhørernes Hjerte og Forstaaelse nærmest.

Lagið til tjóðsangin er eisini útsett til orkestur. Hans Jacob Højgaard hevur gjørt konsertsatsin. Í sambandi við konsertferð, sum Symfoniorkestrið hjá danska útvarpinum gjørdi til Føroya í 1960, fekk dirigenturin Mogens Wøsdike tað hugskot at biðja Poul Al'in Erichsen útseta kór-satsin hjá Højgaard fyri orkestur.

Sangurin varð fyrstu ferð spældur í hesi útgávu, í Turkhúsinum á Skála á føroyaferðini í 1960. Hetta er tann upptøkan, vit nú hoyra spæla hvørt leygarkvöld í útvarpinum, tað náttarravnarnir hava sett seg.

Myndin sýnir frumritið til okkara tjóðsang og frumritið til lagið. Hetta kann almenningurin síggja á framsýning á Landsbókasavninum í hesum døgum. Mynd: Kalmar